

USA ovládly Evropu. Ale svět? Profesor Drulák nemá pro spojence dobré zprávy

- CZ24 News | 5. července 2022

EU: Profesor Drulák byl nedávno hostem Rádia Univerzum, kde hovořil o širších následcích rusko-ukrajinského konfliktu a také příčinách. USA si sice pojistily dominanci v Evropě, na světovém žebříčku si však pohoršily, protože oslabily moc dolaru. Současné USA nemají na to, aby byly světovým četníkem, ale tváří se, že na tuto roli mají. Z Evropy prý bude skanzen, ale Drulák nevylučuje, že se situace zvrtně.

Drulák považuje politiku sankcí vůči Rusku za krátkozrakou a nerozumnou. A to proto, protože podle jeho názoru nepovede k tomu, k čemu je určena, totiž ke změně ruského chování. „My si změnu ruského jednání nevynutíme, a zaplatíme ekonomicky velkou cenu,“ shledává Drulák a usuzuje, že Rusko bude naopak samostatnější v některých ohledech, v jiných zase závislejší na Číně.

Diplomat má za to, že USA v posledních desetiletích trpí tzv. imperiální přezíravostí. Už jen to, že se Američané považují za vítěze studené války je podle něho chyba, protože tu ukončil Michail Gorbačov, nikoliv USA.

„Ale Američané v 90. letech získali dojem, který byl tehdy možná pochopitelný, že prostě vyhráli studenou válku a že dnes budou předepisovat globální pravidla, a ostatní tady byli jenom proto, aby jim Američané vysvětlovali, jak mají vypadat pravidla a jak mají být implementována, a nikoli proto, aby byli rovnoprávními partnery pro dialog. Na toto si Evropa posledních 30 let neustále stěžovala, že Američané ji neberou vážně a že si dělají, co chtějí. To je z Evropy za posledních 30 let slyšet pořád. Jenomže Evropa nebyla vojenským rivalem, takže v Evropě to zase nevedlo až k takové animositě,“ vysvětlil.

Naopak Rusko se rivalem stalo. „To, že je Američané nebrali vážně, že brali jejich požadavky jako nějaké bzučení obtížného hmyzu, nakonec vedlo k tomu, že se Rusko vydalo cestou, která je destruktivní,“ zhodnotil. Podle něho přezíravostí trpí každé impérium a nemá spojence, pouze vazaly. Spojené státy například Velkou Británií. „Asi by jim to vadilo, ale ti realističtější uvažující vědí, že Američané se s nimi nikdy nebavili jako rovný s rovným,“ podotkl Drulák. Ani Francouzi s pokusy o dialog na rovinu neuspěli, ačkoliv mají jaderné zbraně, což živilo antiamerikanismus.

Drulák dodává, že to není otázka toho, zda jsou Američané hodní nebo zlí, ale že velmocí prostě nakládají s mocí bez ohledů na ostatní. „A s vazalem může jednat buď vlídně, nebo méně vlídně. A Američané s některými vazaly jednájí vlídně, a s některými méně vlídně. V tom spočívá tento vztah, ale není to vztah mezi rovnými spojenci. Nikdy nebyl,“ dovysvětlil.

Náklady rusko-ukrajinského konfliktu pak dle diplomata budou nesrovnatelně větší pro Evropu než pro USA. Naopak, USA si Evropu k sobě připoutaly a dokonce dokázaly to, co se jim léta nedařilo, totiž zaříznout Nord Stream 2.

Ovšem dlouhodobě si dle Druláka nepolepší. Naopak, válka sníží význam dolaru jako globální rezervní měny. „Pokud máte nějaká aktiva v dolarech, tak cítíte, jak jste na Americe závislí, a to je pro velmoc, která chce být nezávislá, nepřijatelné,“ zdůvodnil myšlenku s tím, že dolar již nebude vnímán jako normální ekonomické aktivum.

„Nebudou ho tak vnímat ani Číňané, Indové, Brazilci a nikdo další. Takže ano, očekávám pád dolaru. Očekávám, že dolar jednak ztratí status mezinárodně uznávaného aktiva, a bude jedním z několika. To znamená, že dolar nezmizí, a bude dál hrát mezinárodní roli, ale ta už nebude taková, jaká byla dosud, takže bude soutěžit s jüanem a dalšími aktivy,“ předpovídá diplomat.

Přičemž jüan pravděpodobně dolar nenahradí, protože není volně směnitelný. Ale konkurovat bude. Už tento samotný fakt pak oslabí poptávku po dolarech. Právě status světové rezervní měny umožňoval USA, aby příliš neřešily zadlužení. To se ovšem změní, pokud bude mít konkurenci. Přesný časový odhad však Drulák nemá.

Že je Čína rival a Rusko USA neohrožuje si uvědomoval Donald Trump, který byl ovšem evropskými liberály zatracován. A jeho snaha mít dobré vztahy s Ruskem byla sabotována diskreditačními materiály, které vznikly na objednávku demokratů a které se nyní ukazují jako nepravdivé, říká Drulák s tím, že to Trumpovi svazovalo ruce. Naopak co předvádí Biden je podle diplomata těžké považovat za racionální.

Trump tvrdí, že kdyby byl v Bílém domě on, ke konfliktu na Ukrajině by nedošlo. Drulák mu dává za pravdu v tom, že Trump by byl schopen udělat s Putinem velmocenskou dohodu. „To je právě něco, o čem mluvím, že dnes nevidím ve Washingtonu člověka, který by toho byl schopen. Nevidím ji v Bidenovi, ani v Harrisové, a Blinken jako ministr zahraničí není někdo, kdy by tohle mohl dělat,“ komentoval Drulák. Ovšem podotkl, že kdyby Trump tuto dohodu udělal, tzv. Deep State (hluboký stát) by se snažil tuto dohodu torpédovat, takže by k eskalaci možná stejně došlo.

Drulák také konstatoval, že USA nemají na roli světového policajta, kterou ani nikdy skutečně nehrály. Ale byly hegemonem své části světa. Že USA nemohou být světovým policajtem si prý uvědomoval už Barrack Obama a Donald Trump také, ačkoliv se jinak v přístupu k vládě lišili. „Teď je zmatená Bidenova administrativa na jednu stranu konfrontována s tím, že Američané na to nemají, a na druhou stranu mají rétoriku, jako by na to měli,“ konstatoval.

Souhlasil, že na Ukrajině probíhá souboj mezi Ruskem a Spojenými státy a dodal: „V tom je ta tragédie, že na Ukrajině se vede boj, který není úplně bojem Ukrajinců, akorát že Ukrajince zničí. V tom je největší tragédie celé této situace, že Ukrajinci platí strašnou cenu za něco, co není úplně jejich bojem.“ Nicméně, částečnou vinu Zelenského vláda má, když se nechala do této situace vmanévrovat.

Ukrajina ovšem nemusí být poslední bojiště. Je tu Tchaj-wan, Blízký východ, Afrika. „Za studené války to bylo celkem běžné, v 90. letech méně, ale my se vracíme do doby, kdy tady máme velmoci, které se střetávají, a většinou nedochází k přímému střetu, ale nepřímé střety jsou pro dané území naprosto zničující,“ konstatoval s tím, že ochota velmocí se angažovat bude záležet na zdrojích. Předpovídá vzestup Indie. Naopak postup EU je prý „děsivá otázka“. Velmocí EU určitě není a ani žádný stát EU tuto roli nesplňuje. Drulák u Evropy očekává v lepším případě mírný úpadek, tedy že se z kontinentu stane skanzen, kam se bude jezdit na dovolenou, ale který nikomu nebude stát za to, aby ho obsazoval.

„Ale může to být i jinak. Může dojít k tomu, že si velmoci začnou v Evropě rozdělovat sféry vlivu, a začnou o ně třeba bojovat. To znamená, budou bojovat o to, kdo bude patřit spíš do amerického, čínského tábora, a Rusové a Turci se do toho mohou nějak zapojit, takže bude více konfliktu, který může být nepřijemný, nebo i násilný,“ varoval.

„Řekl bych, že část českých politických elit žije stále v 90. letech, a proto si i dnešní vláda dala do vínku, že chce pokračovat v havlovské politice. To je politika 90. let, politika šťastné globalizace, která je dnes naprosto nerelevantní,“ komentoval pak českou politiku. Jak to na světě bude vypadat

se však s největší pravděpodobností bude určovat bez Evropy. „Ve Washingtonu, Pekingu, v Moskvě a možná v Dillí, ale Evropa tam bude hrát roli jenom marginální, i když se jí toto nové ekvilibrium bude týkat,“ míní.

ZDROJ: Parlamentní Listy